

Pomôžte nám zachrániť Európsky trh príležitostnej autobusovej dopravy!

Medzinárodná výzva podnikov súkromnej príležitostnej dopravy, združení a únií dopravcov pôsobiacich na trhu nepravidelnej autobusovej dopravy z celej Európy

ÚSAD (Slovensko), City Tours, OVZ, Matchbus, Bustreff, Hanse Mondial

23.04.2020

Európa ako aj celý zvyšok sveta v súčasnosti zápasí s krízou historických rozmerov. Sektor príležitostnej autobusovej dopravy, v ktorom v drvivej väčšine na Slovensku (ale u v zahraničí) podnikajú malé rodinné firmy, je zasiahnutý zásadne a likvidačne bez akýchkoľvek vízií o budúcnosti, je zasiahnutý porovnateľne s leteckou dopravou, avšak s tým rozdielom, že letecká doprava a letecké spoločnosti získali a vzbudili potrebný záujem národných a medzinárodných médií, či dokonca Európskej komisie, zatiaľ čo my, dopravcovia v príležitostnej autobusovej doprave ostávame naprieč celou Európou bez povšimnutia.

Na rozdiel od leteckých spoločností naše odvetvie a naše podnikanie nemá s leteckou dopravou porovnateľné medzinárodné štruktúry a potrebné lobby, preto je aj omnoho viac opomínané, nemyslí sa na neho ani v úvahách o plánovanej národnej pomoci pre odvetie cestovného ruchu, ani v plánovanej pomoci Európskej komisii pre odvetvie cestovného ruchu napriek tomu, že ohrozených je nie len mnoho súkromných firiem v celej Európe, ale aj **mnoho pracovných miest vodičov, dispečerov, koordinátorov, manažérov, ekonomických zamestnancov v dopravných firmách a mnoho ďalších.**

Únia súkromných autobusových dopravcov v spolupráci so **City Tours group** so sídlom vo Viedni, najväčším sprostredkovateľom dopravných služieb medzi klientom a dopravnou spoločnosťou v Európe a ďalšími partnermi vrámci celej Európy sa podujal k iniciácii celoeurópskej Petície dopravných firiem, únií a združení s cieľom vytvorenia jednotného postupu vrámci celej Európskej únie. Každým dňom narastá počet zapojených dopravcov a spoločný odkaz ostáva jediný: **podniky príležitostnej autobusovej dopravy nevyhnutne potrebujú záujem verejnosti a najmä pomoc**, ktorú momentálne nedostávajú. Tieto firmy sú vo veľmi vážnej ekonomickej situácii, a súčasná vládna pomoc je naprieč Európskou úniou buď nedostatočná alebo žiadna a hrozí im zánik. Stoja pred bez pomoci neriešiteľnými prekážkami bez možnosti zvládnuť súčasnú krízu.

Sme vo veľmi ťažkej situácii, no v mene všetkých spoluiniciátorov tejto celoeurópskej výzvy a všetkých zúčastnených dopravcov deklaruje, že:

- 1) Verejné zdravie a bezpečnosť občanov Európskej únie musí byť v centre našej pozornosti. Podporujeme všetky národné a Európske opatrenia, ktoré boli prijaté v boji proti šíreniu pandémie COVID-19. Ochrana verejného zdravia je aj našou prioritou.
- 2) Uvedomujeme si, že nesieme ako dopravcovia podnikajúci s vozidlami hromadnej prepravy osôb našu zodpovednosť za zdravie našich cestujúcich a našich vodičov alebo sprievodcov. Prehlasujeme, že sme pripravení prijať a zaviesť najvyššie možné bezpečnostné štandardy a hygienické opatrenia v interiéroch našich autobusov aj po skončení najprísnejších zdravotných opatrení a obmedzení.

Avšak, rovnako žiadame o pozornosť a záujem kompetentných o našu situáciu a o náš podnikateľský sektor najmä z nasledujúcich dôvodov:

- A) **Dopravné firmy príležitostnej autobusovej dopravy bol krízou spôsobenou koronavírusom zasiahnutý ako prvý v Európe.** Už v decembri 2019 začali prví klienti z Číny rušiť plánované cesty do Európy. Keďže v tom čase ešte hotely v Európe pracovali v bežnom režime, úbytok hostí nepociťovali tak ako dopravcovia, ktorým boli rušené vopred objednané skupiny. Navyše všetko nasvedčuje tomu, že **budeme medzi poslednými sektormi**, ktorým bude umožnené vrátiť sa do predkrízového režimu zrušením opatrení, no opäť bude istý a pre nás

Pomôžte nám zachrániť Európsky trh príležitostnej autobusovej dopravy!

dlhý čas trvať opätovné otvorenie hraníc Európskych krajín bez obmedzení, slobodný pohyb osôb, slobodný pohyb väčších skupín, obmedzenia odstupu ľudí medzi sebou a pod.

- B) Na rozdiel od ostatných odvetví, dopravcovia boli nútení vrátiť zákazníkom všetky zálohové platby za vopred objednané služby. Naproti tomu mnohé tieto spoločnosti pôsobia aj ako sprostredkovatelia ostatných služieb cestovného ruchu (na Slovensku by museli byť podľa zákona Cestovnou kanceláriou, v zahraničí ale dopravné firmy môžu svojim klientom ponúkať aj balíky služieb ako ubytovanie alebo sprievodcu) a na základe objednávok od klientov vyplatili zálohy hotelom, reštauráciám a za iné služby, za ktoré ale peniaze späť nedostali. Týchto dopravcov pred povinným vrátením záloh svojim klientom ale nikto neochránil
- C) **Štátna pomoc** ktorá bola prijatá v jednotlivých krajinách pomohla s niektorými nákladmi viac, inde menej, no nikde **nerieši skutočný problém** súkromných autobusových dopravcov. Ani štátne bankové záruky na úvery, ktoré budeme splácať neskôr nám v skutočnosti nemôžu pomôcť, stratená sezóna nemôže byť už nikdy vrátená. V budúcnosti nebudeme schopní ďalšie nové dlhy splatiť. Naše autobusy nemôžu jazdiť 60 dní v mesiaci ani po kríze. Naše straty počas tohto obdobia nedobehneme a nemôžeme si preto dovoliť nové dlhy.
- D) **Ohrozená** nie je len existencia niekoľkých firiem, ale **celého nášho odvetvia**. This **threatens** not only the existence of a few companies, but of our **entire business branch**. Odvetvia, ktoré tvoria tisíce dlhé roky budovaných rodinných firiem, ktoré už boli odovzdané z generácie na generáciu, a v ktorých to nie je len o strate práce, ale o strate všetkého, čo v živote majú a čo celý život poctivo budovali.
- E) Nie sme odvetvím luxusnej spotreby, ktorá nie je potrebná, ale sme dôležitou súčasťou Európskej ekonomiky. Prepravujeme milióny turistov, milióny zahraničných turistov, z veľkej časti pochádzajúcich z iných kontinentov, ktorí investujú svoje peniaze do služieb naprieč Európou, do hotelov, reštaurácií, obchodov, múzeí. Likvidáciou nášho odvetvia môže prísť k **domino efektu a pádu národných ekonomík v celej Európe**.
- F) Na základe prieskumu medzi nemeckými dopravcami, 90% z nich je schopných ekonomicky zvládnuť súčasný stav, vrátane vládnej pomoci, a **prežiť** toto obdobie bez akýchkoľvek príjmov **len niekoľko týždňov**. V ďalších krajinách situácia nie je o nič priaznivejšia, naopak, je ešte horšia.
- G) Aj v prípade, že by súčasný stav obmedzení skončil v tejto chvíli a okamžite, pre náš sektor to nebude znamenať, že môžeme jednoducho otvoriť dvere ako v obchode. Budeme potrebovať čas na naštartovanie trhu cestovného ruchu, navrátenie chuti ľudí cestovať, budeme potrebovať objednávky, čas na nastavenie predpokladaných zvýšených hygienických štandardov a pod.
- H) V tomto momente nemôžeme začať s žiadnou fázou príprav, nakoľko ani naši najväčší partneri, cestovné kancelárie, nemajú možnosť pracovať na žiadnej ich budúcej ponuke. Nie sú známe žiadne potrebné informácie kedy a kam sa bude môcť cestovať, ako to bude s otváraním hraníc, či vôbec budú možné hromadné zájazdy. Žiaľ, v tomto momente **nemáme žiadnu perspektívu** alebo plán, kedy sa budeme môcť vrátiť k práci, za akých podmienok, s akými obmedzeniami a či vôbec náš sektor ešte nejakú perspektívu má. Nemáme časovú predstavu, nemáme plán a nie sme schopní prijať žiadne finančné rozhodnutie, ktoré ale ovplyvní našu budúcnosť. Leasingové spoločnosti začali s odoberaním autobusov, vznikajú dlhy na nesplatených istinách, a aj ďalšie úvery by do týchto firiem priniesli len a len ďalšie dlhy. Krátke splatnosti úverov (24 alebo 36 mesiacov), hoci s odkladom, bez úrokov, ale po dlhom období bez príjmov a dlhom období obnovenia prevádzky zasa vysoké splátky.
- I) Mnohí z nás – aj tie ekonomicky najzdravšie firmy – zvažujú možnosť ukončenia podnikania v čase, keď ešte môžu zvládnuť pred ukončením podnikania splatiť svoje dlhy, ako riskovať insolventnosť. Samozrejme, toto rovnako **ohrozuje pracovné miesta**: pracovné miesta vodičov, mechanikov, administratívnych pracovníkov. V našom sektore ide o **stovky tisíc pracovných miest v Európe**.

Pomôžte nám zachrániť Európsky trh príležitostnej autobusovej dopravy!

Vybrané návrhy a opatrenia, ktoré by mohli nášmu sektoru a Európe skutočne pomôcť:

1) **Dajte nám perspektívu.**

Poskytnite nám časový plán, dajte nám vedieť, kedy by bolo možné s reštartom nášho sektora. Kedy budú možné lokálne skupinové zájazdy? Kedy budú možné cezhraničné skupinové zájazdy? Koľko cestujúcich bude možné prepravovať pri skupinových zájazdoch? Koľko sedadiel bude musieť ostať medzi pasažiermi prázdnych?

Sme pripravení: používať rúška pre vodičov a cestujúcich, dezinfikovať interiér a sedadlá, dodržiavať vzdialenosti alebo akékoľvek iné obmedzenia, ale prosíme: dajte nám perspektívu, aj keď aspoň hrubým odhadom.

2) **Podporte nás reálne a spravodlivo rozdelenou finančnou podporou**

Nie vo forme úverov, ale vo forme nenávratných pôžičiek, založených na konkrétnych potrebách podľa veľkosti jednotlivých firiem. Mnohým sektorom sa dostalo a dostane pomoci – pomôžte aj nám!

- a. Súrne potrebujeme finančnú pomoc za dni, kedy sme nemohli používať naše autobusy. Náš sektor má hlavnú sezónu (marec-október) a slabšiu zimnú sezónu / (november-február), ale autobusy, leasing, poisťné a pod. nás stoja nemalé peňažné prostriedky každý deň, ktorý nemôžeme nahradiť žiadnym iným dňom v budúcnosti. Každý deň, kedy autobus nemohol byť v práci, je stratený navždy.
- b. Dopravcovia, ktorým národná legislatíva umožňuje poskytovať aj ostatné služby cestovného ruchu (ubytovanie, strava a pod.) bez povinnosti byť cestovnou kanceláriou, potrebujú legislatívne vyriešiť kompenzácie záloh, ktoré museli klientom vrátiť (pretože nie sú cestovná kancelária), ale im sa vyplatené zálohové platby za ostatné služby od hotelov a reštaurácií nevrátili.
- c. Dopravné firmy poskytujúce aj ostatné služby v cestovnom ruchu potrebujú rovnako finančnú podporu na prípravu nových katalógov a programov ako pomoc pri znovunaštartovaní ich činnosti.

3) **Pomôžte nám znížiť dopad na naše straty a zjednodušte naše podnikanie v čase po kríze.**

Napríklad:

- a. Zavedením nulovej DPH alebo Znížením DPH na vnútroštátne prepravy osôb,
- b. Zriadením istej formy štátnych podporných programov, príspevkov pre ľudí, ktorí z dôvodu Koronakrízy utrpeli finančné straty a dlhý čas si nebudú môcť dovoliť cestovanie (na poznávacie zájazdy, dovolenky)
- c. Znížením byrokracie a s ňou súvisiacich nákladov autobusových dopravcov, znížením daňového zaťaženia dopravcov na minimálne sadzby dane z motorových vozidiel podľa usmernenia EU

Veríme, že vy, naši zástupcovia vo vláde, nás nenecháte zaniknúť a pomôžete nám takým spôsobom a prijatím takých podporných opatrení, že bude skutočne reálne schopní túto krízu spôsobenú pandemiou zvládnuť a ekonomicky prežiť. Ďakujeme za váš čas a za vašu pozornosť.